ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 6ης Μαΐου 1998

όσον αφορά την επέκταση της επιλεξιμότητας των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων για τις μεγάλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων που προβλέπεται από τη Γερμανία στο 25ο πρόγραμμα-πλαίσιο του σχεδίου κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης»

[Κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(1998) 1942]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(98/667/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού έταξε προθεσμία στα άλλα κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I

Με επιστολή της 25ης Μαρτίου 1996, η Γερμανία κοινοποίησε, σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, το 25ο πρόγραμμα-πλαίσιο του σχεδίου κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης» (25ο πρόγραμμα-πλαίσιο). Με επιστολή της 12ης Αυγούστου 1996, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Γερμανία σχετικά με την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης όσον αφορά τις διατάξεις του εν λόγω 25ου προγράμματος-πλαισίου, το οποίο προβλέπει την επέκταση της επιλεξιμότητας των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων σε μεγάλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων.

Η διαδικασία αυτή αφορά τις ακόλουθες διατάξεις:

Το σχέδιο κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης», που χρηματοδοτούν και διαχειρίζονται από κοινού η ομοσπονδιακή κυβέρνηση και τα ομόσπονδα κράτη, αποτελεί το σημαντικότερο γερμανικό καθεστώς ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα. Το καθεστώς αυτό προβλέπει τη χορήγηση επιδοτήσεων και εγγυήσεων υπέρ επενδυτικών σχεδίων και σχεδίων υποδομής που συνδέονται με οικονομικές δραστηριότητες στις επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις περιοχές σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης ΕΚ. Βάσει των προγραμμάτων-πλαισίων που εγκρίνονται ετησίως καθορίζονται, αφενός, οι πιστώσεις του προϋπολογισμού για την εκάστοτε περίοδο ενισχύσεων και, αφετέρου, τροποποιούνται ενδεχομένως οι προϋποθέσεις χορήγησης ενισχύσεων.

Το προηγούμενο 24ο πρόγραμμα-πλαίσιο, το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή (N 531/95) ([1]), προβλέπει ότι εκτός από τις δαπάνες απόκτησης, παραγωγής και χρηματοδοτικής μίσθωσης για ενσώματα περιουσιακά στοιχεία, επιλέξιμες για ενίσχυση είναι επίσης οι δαπάνες απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων που μπορούν να περιληφθούν στο ενεργητικό της επιχείρησης, όπως για παράδειγμα τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, οι άδειες εκμετάλλευσης ή τα σχέδια επενδύσεων και εφαρμογών, εφόσον τα εν λόγω άυλα περιουσιακά στοιχεία:

— αγοράζονται από τρίτη επιχείρηση ή από επιχείρηση η οποία δεν συνδέεται οικονομικά, νομικά ή προσωπικά με τον αποδέκτη της ενίσχυσης και

— παραμένουν τουλάχιστον επί τριετία μετά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου στην εγκατάταση της αποδέκτριας επιχείρησης, εκτός και αν αντικατασταθούν από περιουσιακά στοιχεία ίσης ή μεγαλύτερης αξίας· κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου τα επιλέξιμα για ενίσχυση περιουσιακά στοιχεία δεν επιτρέπεται να αποτελέσουν αντικείμενο εκμίσθωσης ή εμπράγματης ασφάλειας, παρά μόνο στο πλαίσιο μιας φορολογικά αναγνωρίσιμης διάσπασης της επιχείρησης ή συνδιαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 15 του νόμου περί φορολογίας εισοδήματος (Einkommensteuergesetz) εντός της εγκατάστασης της αποδέκτριας επιχείρησης ή και μιας συνδεδεμένης επιχείρησης και

— δεν υπερβαίνουν το 25 % του κόστους του συνολικού επενδυτικού σχεδίου.

Στο 25ο πρόγραμμα-πλαίσιο η Γερμανία σχεδιάζει να καταργήσει την τρίτη από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις, δηλαδή το όριο που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις στην περίπτωση των άυλων περιουσιακών στοιχείων, των οποίων το κόστος υπερβαίνει το 25 % του συνολικού επενδυτικού σχεδίου.

Στην απόφασή της για την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες όσον αφορά το συμβιβάσιμο του εν λόγω σχεδίου ενισχύσεων υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων με την κοινή αγορά για τους ακόλουθους λόγους:

([1]) ΕΕ C 291 της 4.10.1996, σ. 4.

— Η υπό εξέταση τροποποίηση αποτελεί επέκταση της βάσης υπολογισμού του καθεστώτος και θα είχε επομένως ως αποτέλεσμα να αυξηθεί —εφαρμόζοντας την ίδια ένταση ενίσχυσης— το επιτρεπόμενο ύψος ενισχύσεων σε σχέση με εκείνο που επιτρέπεται σύμφωνα με την πρότυπη βάση υπολογισμού που προβλέπεται από την κοινή μέθοδο αξιολόγησης των ενισχύσεων, η οποία διατυπώνεται στο πρώτο ψήφισμα των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών σχετικά με τα γενικά καθεστώτα ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα της 20ής Οκτωβρίου 1971 ([2]).

— Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, τη στιγμή της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας, οι δαπάνες απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων, εκτός ερευνητικών και αναπτυξιακών σχεδίων, ήταν επιλέξιμες για ενίσχυση μόνο για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) βάσει των κοινοτικών κανόνων για τις ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ([3]).

— Λαμβάνοντας υπόψη την κινητικότητα των άυλων επενδύσεων στην κοινή αγορά και ιδίως μεταξύ περισσοτέρων εγκαταστάσεων που ανήκουν στην ίδια οικονομική μονάδα, φαίνεται ότι είναι δύσκολο να επιτευχθεί αποτελεσματικός έλεγχος των καταχρήσεων, δεδομένου ότι οι επενδύσεις αυτές, ακόμη και αν πραγματοποιούνται σε επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις περιοχές, στην πραγματικότητα μπορούν να ωφελήσουν επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες εκτός αυτών των περιοχών.

Επιπλέον, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τα ακόλουθα σημεία:

— Στο πλαίσιο της εκπόνησης των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ([4]) και κατά τη διάρκεια πολυμερών συνεδριάσεων επί του θέματος, πολλές αντιπροσωπείες τόνισαν την ανάγκη να θεωρηθούν επίσης ως επιλέξιμες για ενίσχυση οι δαπάνες που επωμίζονται μεγάλες επιχειρήσεις για την απόκτηση άυλων περιουσιακών στοιχείων.

— Στο Πράσινο Βιβλίο για την καινοτομία ([5]) τονίζεται η ανάγκη προώθησης των καινοτομιών.

— Στο κοινοτικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων στην έρευνα και ανάπτυξη ([6]) η Επιτροπή τονίζει την ανάγκη πραγματοποίησης επενδύσεων σε άυλα περιουσιακά στοιχεία, και ιδίως στις επιλέξιμες περιοχές.

Όσον αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών για άυλα περιουσιακά στοιχεία που πραγματοποίησαν οι μεγάλες επιχειρήσεις στα νέα ομόσπονδα κράτη [περιοχές που εμπίπτουν στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ], η Επιτροπή έλαβε υπόψη τα ακόλουθα:

— Στις περιοχές που ορίζονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ, οι μεγάλες επιχειρήσεις δύνανται, υπό προϋποθέσεις που προβλέπονται από την Επιτροπή στις διατάξεις εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις ([7]), να λάβουν εκτός από ενισχύσεις για επενδύσεις σε εγκαταστάσεις, ενισχύσεις λειτουργίας, των οποίων οι επιπτώσεις στρέβλωσης του ανταγωνισμού είναι σοβαρότερες από εκείνες των ενισχύσεων που χορηγούνται υπέρ των άυλων περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο των ανωτάτων ορίων για τις περιφερειακές ενισχύσεις.

— Οι περιοχές που εμπίπτουν στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ χαρακτηρίζονται συχνά από την απουσία κατάλληλων εγχώριων δραστηριοτήτων στην έρευνα και την ανάπτυξη, γεγονός που ισχύει για παράδειγμα στα νέα ομόσπονδα κράτη. Ωστόσο, η επιτυχία της στρατηγικής ανάπτυξης των νέων ομόσπονδων κρατών εξαρτάται ουσιαστικά από την ικανότητα των επιχειρήσεων να αναπτύξουν ανταγωνιστικά προϊόντα και διαδικασίες. Κατά συνέπεια, λαμβανομένων υπόψη των δυσχερειών ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις αυτές, ο συνυπολογισμός των δαπανών για την απόκτηση άυλων περιουσιακών στοιχείων θα μπορούσε να είναι απόλυτα δικαιολογημένος.

Παράλληλα με την ανακοίνωση για την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή ζήτησε από τη Γερμανία να λάβει θέση σχετικά με αυτή την απόφαση. Με δημοσίευση της παρούσας ανακοίνωσης στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ([8]), η Επιτροπή κάλεσε τα άλλα κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

II

Με επιστολή της 20ής Σεπτεμβρίου 1996, η Γερμανία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί της προαναφερόμενης απόφασης, οι οποίες συνοψίζονται κατωτέρω:

Η Γερμανία υπενθυμίζει ότι στο Πράσινο Βιβλίο για την καινοτομία τονίζεται η ανάγκη προώθησης της καινοτομίας, περιλαμβανομένων των άυλων επενδύσεων, σημείο που τονίζεται επίσης και στο κοινοτικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη.

Όσον αφορά την ανησυχία που εξέφρασε η Επιτροπή σχετικά με τον κίνδυνο κατάχρησης των ενισχύσεων λόγω της κινητικότητας των άυλων περιουσιακών στοιχείων, η Γερμανία θεωρεί ότι οι προαναφερόμενες βασικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση ενισχύσεων υπέρ άυλων επενδύσεων επιτρέπουν την αποτελεσματική πρόληψη της κατάχρησης. Στο πλαίσιο αυτό, η Γερμανία επισημαίνει ότι στην περίπτωση απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων ο επενδυτής μπορεί να λάβει ενίσχυση εφόσον δεν έχει αποκτήσει τα άυλα περιουσιακά στοιχεία από επιχείρηση που συνδέεται με αυτόν ή από οικονομικά, νομικά ή προσωπικά συνδεδεμένη με αυτόν επιχείρηση. Η προϋπόθεση αυτή διασφαλίζει ότι η μητρική εταιρεία που είναι εγκατεστημένη εκτός της ενισχυόμενης περιοχής δεν μπορεί, για παράδειγμα, να επωφεληθεί λαμβάνοντας έμμεσα την επιδότηση που χορηγήθηκε για την απόκτηση άυλων περιουσιακών στοιχείων. Οι γερμανικές αρχές θεωρούν ότι το καθεστώς αποκλείει κατ' αυτόν τον τρόπο τη δυνατότητα μεταφοράς

([2]) ΕΕ C 101 της 4.11.1971, σ. 1.
([3]) ΕΕ C 213 της 23.7.1996, σ. 4.
([4]) ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.
([5]) COM(95) 688 τελικό.
([6]) ΕΕ C 45 της 17.2.1996, σ. 5.
([7]) ΕΕ C 212 της 12.8.1988, σ. 2.
([8]) ΕΕ C 35 της 4.2.1997, σ. 6.

του κέρδους στο πλαίσιο μιας σύμβασης ελέγχου ή σύμβασης μεταφοράς κέρδους. Επιπλέον, ο όρος αυτός του αποκλεισμού εφαρμόζεται επίσης στις επιχειρήσεις μεταξύ των οποίων υφίστανται καθαρά προσωπικές σχέσεις. Η Γερμανία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι μεγάλες επιχειρήσεις δύνανται να λάβουν ενίσχυση για την απόκτηση άυλων περιουσιακών στοιχείων μόνο εφόσον δεν υφίσταται καμία επίσημη ή άλλη σχέση μεταξύ της υποβάλλουσας την αίτηση επιχείρησης που βρίσκεται σε ενισχυόμενη περιφέρεια και άλλων επιχειρήσεων από τις οποίες η τελευταία αποκτά τα περιουσιακά αυτά στοιχεία, είτε βρίσκονται εντός είτε εκτός της ενισχυόμενης περιοχής.

Όσον αφορά την προβλεπόμενη στο ψήφισμα του Συμβουλίου της 20ής Οκτβωρίου 1971 ([9]) κοινή μέθοδο εκτίμησης των ενισχύσεων, η Γερμανία διαπιστώνει τα ακόλουθα: η πρότυπη βάση υπολογισμού πρέπει να αντικατοπτρίζει την κατανομή των διαφόρων κατηγοριών επενδύσεων σε κάθε κράτος μέλος. Καθότι η ρύθμιση αυτή εφαρμόζεται επί εικοσιπενταετία, οι γερμανικές αρχές θεωρούν ότι είναι απαραίτητο να προσαρμοστεί λόγω της αυξανόμενης σημασίας των άυλων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία πρέπει να ενσωματωθούν πλήρως στη βάση υπολογισμού και για τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Τέλος, η Γερμανία επικαλείται την αυξανόμενη σημασία των άυλων περιουσιακών στοιχείων για τις επενδυτικές ενισχύσεις χηρσιμοποιώντας επίκαιρα δεδομένα. Σύμφωνα με τα στοιχεία, τα επενδυτικά σχέδια που αφορούν αύλα περιουσιακά στοιχεία είναι περισσότερο αποτελεσματικά για τη δημιουργία θέσεων εργασίας απ' ό,τι οι «κλασικές» επενδύσεις. Επιπλέον, η κατάργηση της ρήτρας αποκλεισμού για τις μεγάλες επιχειρήσεις θα επέτρεπε να χρηματοδοτούνται επίσης ιδιαίτερα καινοτόμα επενδυτικά σχέδια.

III

Τα άλλα κράτη μέλη ή οι λοιποί ενδιαφερόμενοι δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας.

Ωστόσο, στο πλαίσιο της εκπόνησης των νέων κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, πολλά κράτη μέλη υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Κατά τη διάρκεια των πολυμερών συνεδριάσεων της 15ης Μαΐου 1996 και της 23ης Μαΐου 1996 και της 23ης Μαΐου 1997 σχετικά με το σχέδιο των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, πολλές αντιπροσωπείες έλαβαν θέση, παρουσία της γερμανικής αντιπροσωπείας, όσον αφορά το θέμα της επιλεξιμότητας των άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Πράγματι, η πλειοψηφία των αντιπροσωπειών των κρατών μελών τάχθηκε υπέρ της επιλεξιμότητας (τουλάχιστον εν μέρει) των άυλων περιουσιακών στοιχείων. Αντίθετα, κατά την πολυμερή συνεδρίαση της 23ης Μαΐου 1997, μια αντιπροσωπεία επέστησε την προσοχή των συμμετεχόντων στο πρόβλημα της κινητικότητας των άυλων περιουσιακών στοιχείων και του σχετικού κινδύνου κατάχρησης που απορρέει από αυτήν· μια άλλη αντιπροσωπεία υποστήριξε την άποψη ότι ο περιορισμός της επιλεξιμότητας για ενίσχυση σε 25 % των συνολικών επενδύσεων της πρότυπης βάσης υπολογισμού είναι ιδιαίτερα περιοριστικός.

Τέλος, στις γραπτές τους παρατηρήσεις της 16ης Ιουνίου 1997 για το σχέδιο των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, οι γερμανικές αρχές δεν έλαβαν θέση επί της ουσίας όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση των άυλων περιουσιακών στοιχείων, αλλά παρέπεμψαν στην παρούσα διαδικασία ενισχύσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σκόπιμο να υπενθυμιστεί ότι εν τω μεταξύ εξεδόθησαν οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ([10]). Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν ότι οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν ορισμένες κατηγορίες άυλων επενδύσεων (μεταφορά τεχνολογίας υπό μορφή απόκτησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης ή τεχνικών γνώσεων που καλύπτονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, τεχνικών γνώσεων που δεν καλύπονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας), υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν το 25 % της πρότυπης βάσης υπολογισμού για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Επιπλέον, η εκμετάλλευση των άυλων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να γίνεται αποκλειστικά στις εγκαταστάσεις που λαμβάνουν την περιφερειακή ενίσχυση, να θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού, να αποκτώνται από τρίτον με τους όρους που ισχύουν στην αγορά, να περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της επιχείρησης και να παραμένουν στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης που λαμβάνει την περιφερειακή ενίσχυση για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή πρότεινε σε όλα τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το σημείο 6.1 των κατευθυντήριων γραμμών, ως κατάλληλα μέτρα βάσει του άρθρου 93 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, την τροποποίηση όλων των καθεστώτων ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα που θα ισχύουν την 1η Ιανουαρίου 2000 με τρόπο ώστε να διασφαλιστεί ότι από την ημερομηνία αυτή θα συμβιβάζονται με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές.

IV

Οι επενδυτικές επιδοτήσεις και οι εγγυήσεις περιλαμβανομένων και εκείνων για την απόκτηση άυλων περιουσιακών στοιχείων που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης» συνιστούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Χορηγήθηκαν με κρατικούς πόρους υπέρ ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής και μπορούν να επηρεάσουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές και επομένως να νοθεύσον τον ανταγωνισμό.

Σύμφωνα με την προβλέπομενη στο ψήφισμα του Συμβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 1971 κοινή μέθοδο εκτίμησης των ενισχύσεων, η Επιτροπή λαμβάνει ως βάση όσον αφορά τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα μια πρότυπη βάση υπολογισμού που αποτελείται από μια κλείδα κατανομής, σταθμισμένη σε σχέση με κάθε κράτος μέλος, των επενδυτικών δαπανών για γήπεδα, κτίρια και εξοπλισμούς. Σύμφωνα με το σημείο 5 στοιχείο δ) του παραρτήματος του προαναφερόμενου ψηφίσματος, στην περίπτωση της Γερμανίας, η εν λόγω κλείδα κατανομής ανέρχεται σε 65 % για τους εξοπλισμούς, 30 % για τα κτίρια και 5 % για τα γήπεδα. Στην περίπτωση κατά την οποία οι ενισχύσεις

([9]) Βλέπε υποσημείωση 2.

([10]) Βλέπε υποσημείωση 4.

χορηγούνται για πρόσθετες δαπάνες (στην προκειμένη περίπτωση για άυλα περιουσιακά στοιχεία), η κοινή μέθοδος του 1971 προβλέπεται διόρθωση της βάσης υπολογισμού του υπό εξέταση καθεστώτος σε σχέση με την πρότυπη βάση υπολογισμού.

Η βάση υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών του ήδη εγκριθέντος από την Επιτροπή 24ου προγράμματος-πλαισίου κοινού ενδιαφέροντος περιλαμβάνει ήδη, εκτός από τους εξοπλισμούς και τα κτίρια (εξαιρουμένων των γηπέδων), δαπάνες απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων με την προϋπόθεση ότι αυτές δεν υπερβαίνουν το 25 % του συνόλου των επενδύσεων. Η ενίσχυση που χορηγήθηκε σύμφωνα με το 24ο πρόγραμμα-πλαίσιο βασίζεται επομένως ήδη σε διαφορετική βάση από την πρότυπη βάση υπολογισμού. Το σχέδιο κοινού ενδιαφέροντος δεν προβλέπει διόρθωση της βάσης υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών. Κατά συνέπεια, το επιτρεπόμενο ύψος ενίσχυσης σύμφωνα με το 24ο πρόγραμμα-πλαίσιο μπορεί να είναι ήδη μεγαλύτερο από εκείνο που επιτρέπεται κατ' εφαρμογήν της πρότυπης βάσης υπολογισμού, δεδομένου ότι η βάση υπολογισμού δύναται να επεκταθεί άνω του 25 % και διότι ο αποκλεισμός των γηπέδων από τη βάση υπολογισμού του καθεστώτος μπορεί να αντισταθμίσει μόνο μερικώς την εν λόγω επέκταση.

Η παρούσα απόφαση δεν έχει ως αντικείμενο το συμβιβάσιμο του 24ου προγράμματος-πλαισίου με την κοινή αγορά. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η Επιτροπή ενέκρινε τις νέες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα καθώς και ότι πρότεινε κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή τους, και δεδομένου ότι οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν την επιλεξιμότητα των δαπανών απόκτησης ορισμένων άυλων περιουσιακών στοιχείων, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν το 25 % της πρότυπης βάσης υπολογισμού για τις μεγάλες επιχειρήσεις, στο παρόν στάδιο δεν ενδείκνυται να προτείνει κατάλληλα μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 1 της συνθήκης για την μελλοντική προσαρμογή του 24ου προγράμματος-πλαισίου με τους κανόνες που εφαρμόζονται για τις κρατικές ενισχύσεις.

Το υπό εξέταση σχέδιο ενίσχυσης που περιλαμβάνεται στο 25ο πρόγραμμα-πλαίσιο προβλέπει την κατάργηση της ρήτρας αποκλεισμού η οποία εφαρμόζεται στις ενισχύσεις υπέρ των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων για μεγάλες επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, τίθεται το ερώτημα κατά πόσο μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά ο συνυπολογισμός, χωρίς ανώτατο όριο και με ορισμένες προϋποθέσεις, των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της επιχείρησης στη βάση υπολογισμού των περιφερειακών ενισχύσεων υπέρ μεγάλων επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στις επιλέξιμες περιοχές του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης ΕΚ.

Οι παρεκκλίσεις του άρθρου 92 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ δεν μπορούν να εφαρμοστούν, δεδομένου ότι δεν πρόκειται ούτε για ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα [στοιχείο α)], ούτε για ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα [στοιχείο β)], ούτε για ενισχύσεις που αποσκοπούν στην αντιστάθμιση των οικονομικών μειονεκτημάτων που προκαλούνται από τη διαίρεση της Γερμανίας [στοιχείο γ)].

Επίσης, δεν εφαρμόζονται οι παρεκκλίσεις του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία β) και δ), δεδομένου ότι το σχέδιο ενίσχυσης δεν αποσκοπεί στην προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή στην άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους και δεν έχει επίσης ως αντικείμενο την προώθηση του πολιτισμού και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τέλος, δεν μπορεί να εφαρμοστεί επίσης η παρέκκλιση του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η οποία αφορά ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων. Όπως αναφέρθηκε ήδη ανωτέρω, η παρούσα διαδικασία αφορά μόνο την επιλεξιμότητα των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων υπέρ μεγάλων επιχειρήσεων, δεδομένου ότι το κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις προβλέπει ήδη, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τον συνυπολογισμό χωρίς ανώτατο όριο των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων στη βάση υπολογισμού για ενισχύσεις σε ΜΜΕ. Επιπλέον, το υπό εξέταση σχέδιο δεν προβλέπει ενισχύσεις για την απόκτηση άυλων περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο της υλοποίησης ενός σχεδίου έρευνας και ανάπτυξης. Για το λόγο αυτό, στην προκειμένη περίπτωση δεν εφαρμόζεται η διάταξη που προβλέπεται στο κοινοτικό πλαίσιο των κοινοτικών ενισχύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη όσον αφορά την επιλεξιμότητα των άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Αντίθετα, πρέπει να εξεταστεί εάν το σχέδιο ενίσχυσης μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά βάσει των παρεκκλίσεων περιφερειακού χαρακτήρα που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3, στοιχεία α) και γ). Δεδομένου ότι το 25ο πρόγραμμα-πλαίσιο κοινοποιήθηκε πριν από την έναρξη ισχύος των νέων κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα του 1997, το συμβιβάσιμο του σχεδίου με την κοινή αγορά σύμφωνα με το σημείο 6.1 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών πρέπει να εκτιμηθεί βάσει των κανόνων που ίσχυαν τη στιγμή της κοινοποίησης.

Όπως αναφέρει η Γερμανία στις παρατηρήσεις της, τόσο στο Λευκό Βιβλίο για την «Ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και απασχόληση»([11]) (1994) όσο και στο Πράσινο Βιβλίο για την καινοτομία (1995) τονίζεται η σημασία της καινοτομίας για την διασφάλιση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας των κοινοτικών επιχειρήσεων σε έναν παγκοσμίου επιπέδου ανταγωνισμό. Εκτός από την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, την υλοποίηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης καθώς και την άσκηση μιας αποτελεσματικής πολιτικής ανταγωνισμού, η έρευνα, η κατάρτιση και η διάδοση των αποτελεσμάτων στον τομέα της έρευνας διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητα καινοτομίας της κοινοτικής οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, διαπιστώνεται, μεταξύ άλλων, ότι οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται στα κράτη μέλη της Κοινότητας στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης είναι συγκριτικά λιγότερες απ' ό,τι στις άλλες βιομηχανικές χώρες, όπως στις Ηνωμένες Πολιτείες ή την Ιαπωνία. Αναφέρεται επίσης, για παράδειγμα, ότι το κόστος κατάθεσης μιας αίτησης ευρεσιτεχνίας στην Κοινότητα είναι έξι φορές υψηλότερο απ' ό,τι στις Ηνωμένες Πολιτείες. Επιπλέον, η Γερμανία επισημαίνει ρητά την ιδιαίτερη σημασία των καινοτόμων επενδύσεων στις

([11]) COM(93) 700 τελικό.

καθυστερημένες οικονομικά περιοχές της Κοινότητας, στις οποίες ιδιαίτερα οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν δυσχέρειες για τη χρηματοδότηση καινοτόμων μέτρων.

Όσον αφορά τη χρησιμοποίηση δημοσίων πόρων για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, στο Λευκό Βιβλίο επισημαίνεται ότι «οι επενδύσεις στον τομέα της κατάρτισης, της έρευνας, της προώθησης της καινοτομίας και γενικότερα στις άυλες συνιστώσες της προστιθέμενης αξίας πρέπει να αντιμετωπίζονται σε ισότιμη τουλάχιστον βάση σε σχέση με τις παραδοσιακές επενδύσεις. Θα πρέπει συγκεκριμένα να διευκολυνθεί η εμφάνιση νέων γενεών προϊόντων για την παραγωγή των οποίων θα χρησιμοποιείται κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο όλο το φάσμα των διαθέσιμων τεχνολογιών στη διεθνή αγορά αλλά παράλληλα θα συνδυάζουν κατά τρόπο δυναμικό τις καινοτομίες στην παραγωγική διαδικασία, στα προϊόντα και στην οργάνωση. Απαραίτητη προϋπόθεση για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός είναι να ενισχυθούν οι προσπάθειες που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις μας στον τομέα της έρευνας και να καταστεί περισσότερο επιλεκτική η χρηματοδότηση από πόρους του δημοσίου» ([12]).

Όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, το Πράσινο Βιβλίο για την καινοτομία έχει κυρίως ως αντικείμενο την επεξεργασία του κοινοτικού πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων στην έρευνα και ανάπτυξη.

Τέλος, σε πρόσφατη δημοσίευση ([13]) αναφέρεται ότι οι δαπάνες στον τομέα των άυλων επενδύσεων, υπό την ευρεία έννοια του όρου, οι οποίες περιλαμβάνουν τις δαπάνες στην έρευνα και την ανάπτυξη, την απόκτηση τεχνολογίας, τη διαφήμιση, την εκπαίδευση και το λογισμικό, έχουν αυξηθεί τόσο στο μακροοικονομικό όσο και στο μικροοικονομικό επίπεδο των επιχειρήσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερόμενες εκτιμήσεις, πρέπει να σημειωθεί ότι η ενδεχόμενη επιλεξιμότητα των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της επιχείρησης συνιστά μόνο ένα πιθανό μέτρο για την υποστήριξη των καινοτόμων δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων· επιπλέον, είναι ιδίως σκόπιμο να αναφερθούν τα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα για τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για καινοτομίες ή τα μέτρα για την ενθάρρυνση της εκπαίδευσης, της έρευνας και της ανάπτυξης, καθώς και οι επενδύσεις σε άυλα περιουσιακά στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της επιχείρησης.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σκόπιμο να σημειωθεί ότι η Επιτροπή έχει ήδη λάβει στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων τα ακόλουθα μέτρα για την υποστήριξη της ικανότητας καινοτομίας των επιχειρήσεων:

— Το κοινοτικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη του 1996 προβλέπει ότι τα σχέδια έρευνας και ανάπτυξης —περιλαμβανομένων και εκείνων που προορίζονται για τις μεγάλες επιχειρήσεις και υλοποιούνται εκτός των εθνικών ενισχυόμενων περιοχών— μπορούν να τύχουν σημαντικότερων ενισχύσεων εντός των ορίων που ορίζει ο Κώδικας επιδοτήσεων της ΠΟΕ, και περιλαμβάνει στον κατάλογο των επιλέξιμων δαπανών έρευνας και ανάπτυξης «την έρευνα, τις τεχνικές γνώσεις, τις ευρεσιτεχνίες κ.λπ. που αποκτήθηκαν από εξωτερικές πηγές».

— Όσον αφορά τις ΜΜΕ, το κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις του 1996 προβλέπει, αφενός, την επιλεξιμότητα των άυλων επενδύσεων εντός και εκτός των εθνικών ενισχυόμενων περιοχών και, αφετέρου, την επιλεξιμότητα δαπανών για την παροχή συμβουλών, την εκπαίδευση και τη διάδοση των γνώσεων.

— Οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα του 1997 προβλέπουν ότι οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να περιλαμβάνουν ορισμένες κατηγορίες άυλων επενδύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν το 25 % της πρότυπης βάσης υπολογισμού για τις μεγάλες επιχειρήσεις.

— Το σχέδιο κοινοτικού πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στην εκπαίδευση, που υποβλήθηκε στα κράτη μέλη κατά την πολυμερή συνεδρίαση της 10ης Μαρτίου 1998, προβλέπει διευρυμένες δυνατότητες για τη χορήγηση ενισχύσεων υπέρ μέτρων εκπαίδευσης, και για τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή έχει ήδη λάβει σημαντικά μέτρα στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων για την επίτευξη του στόχου που έθεσε η ίδια, προκειμένου να προωθήσει την ικανότητα καινοτομίας των μεγάλων επιχειρήσεων. Όπως ανέφερε η Γερμανία στις παρατηρήσεις της, η Επιτροπή, εγκρίνοντας τις νέες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα προσάρμοσε τη βάση υπολογισμού των επιλέξιμων για περιφερειακές ενισχύσεις δαπανών στην αυξανόμενη σημασία που προσλαμβάνουν οι άυλες επενδύσεις στις επενδύσεις των επιχειρήσεων.

Η χωρίς ανώτατο όριο επιλεξιμότητα των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων, στο μέτρο που υπερβαίνουν τα επίπεδα που αναφέρονται στους ανωτέρω κανόνες, δύναται να θεωρηθεί ότι δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά βάσει των παρεκκλίσεων του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ), για τους ακόλουθους λόγους:

Πρώτον, η χωρίς ανώτατο όριο επιλεξιμότητα των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων θα είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική επέκταση της πρότυπης βάσης υπολογισμού, η οποία χρησιμεύει ως βάση υπολογισμού για τη χορήγηση επενδυτικών ενισχύσεων. Αυτό θα προκαλούσε μια σημαντική αύξηση, με ίδια ένταση ενισχύσεων, του επιτρεπόμενου ύψους των ενισχύσεων. Το αποτέλεσμα θα ήταν ένας αυξανόμενος κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού λόγω της χορήγησης κρατικών ενισχύσεων.

Δεύτερον, η επέκταση αυτή της βάσης υπολογισμού θα είχε ως αποτέλεσμα να μειωθεί η συγκρισιμότητα των ενισχύσε-

([12]) Σημείο 2.3.β).

([13]) Intangible Investments, Impact on Competition and Scale Effects, The Single Market Review, Subseries V: Volume 2, European Commission 1998.

ων μεταξύ των κρατών μελών και επομένως η διαφάνεια στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, δεδομένου ότι η έννοια των άυλων περιουσιακών στοιχείων που μπορούν να περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της δικαιούχου επιχείρησης ορίζεται διαφορετικά στα μεμονωμένα κράτη μέλη και υπόκειται σε διαφορετικούς κανόνες δικαίου όσον αφορά τη βάση υπολογισμού ([14]).

Επιπλέον, η επέκταση αυτή της βάσης υπολογισμού και στις μεγάλες επιχειρήσεις θα είχε ως αποτέλεσμα να αρθεί το σχετικό πλεονέκτημα που χορηγεί το κοινοτικό δίκαιο στις ΜΜΕ μέσω του κοινοτικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το εν λόγω κοινοτικό πλαίσιο αποσκοπεί στο να αντισταθμίσει τα εμπόδια που περιορίζουν, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση των επιχειρήσεων αυτών στους απαιτούμενους για την απόκτηση νέων τεχνολογιών χρηματοοικονομικούς πόρους. Αυτό δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων, οι οποίες χάρη στην εφαρμογή των ερευνητικών προγραμμάτων τους βρίσκονται κατά κανόνα σε πλεονεκτικότερη θέση από τις ΜΜΕ προκειμένου να αναπτύξουν τα δικά τους άυλα περιουσιακά στοιχεία.

Σχετικά με τον κίνδυνο κατάχρησης των ενισχύσεων λόγω της κινητικότητας των άυλων περιουσιακών στοιχείων, είναι σκόπιμο να αναφερθούν να ακόλουθα όσον αφορά τα επιχειρήματα των γερμανικών αρχών: η νομική προϋπόθεση που επικαλέσθηκε η Γερμανία, σύμφωνα με την οποία ο επενδυτής δεν δύναται να λάβει ενισχύσεις παρά μόνο εάν αποκτήσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο από επιχείρηση που δεν συνδέεται με αυτόν, δεν αρκεί προκειμένου να αποκλειστεί η δυνατότητα ότι το όφελος που ανακύπτει από τη χορηγηθείσα ενίσχυση για την υλοποίηση ενός επενδυτικού σχεδίου σε επιλέξιμη περιοχή μετατοπίζεται σε άλλες περιοχές και ιδίως σε εκείνες οι οποίες δεν είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις. Η αναφερόμενη από τη Γερμανία διάταξη επιτρέπει να αποφευχθεί η εν λόγω μετακίνηση του οικονομικού οφέλους της ενίσχυσης στην περίπτωση κατά την οποία το άυλο περιουσιακό στοιχείο αποκτήθηκε από συνδεδεμένη επιχείρηση, και σε περίπτωση εκχώρησης των σχετικών δικαιωμάτων στην επιχείρηση αυτή.

Αντίθετα, η διάταξη αυτή δεν επιτρέπει να αποκλειστεί η μετατόπιση σε μη ενισχυόμενη περιοχή του οικονομικού οφέλους που απορρέει από την ενίσχυση, σε περίπτωση απόκτησης του άυλου περιουσιακού στοιχείου από τρίτο που δεν συνδέεται με τη δικαιούχο επιχείρηση, και σε περίπτωση εκχώρησης των σχετικών με το άυλο περιουσιακό στοιχείο δικαιωμάτων σε (συνδεδεμένη) επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη σε μη επιλέξιμη περιοχή, σε τιμή χαμηλότερη από εκείνη που θα είχε οριστεί εάν δεν είχε χορηγηθεί κρατική ενίσχυση.

Στο πλαίσιο αυτό, ο καθορισμός ενός ανώτατου ορίου για την επιλεξιμότητα άυλων περιουσιακών στοιχείων σε σχέση με το συνολικό κόστος των ενσώματων επενδύσεων καθιστά δυνατή τη σύνδεση των άυλων επενδύσεων με τις ενσώματες επενδύσεις, έτσι ώστε η προστιθέμενη αξία σε σχέση με την οποία χορηγήθηκε η ενίσχυση να μπορεί να συνδεθεί αποτελεσματικότερα με την επιλέξιμη περιοχή. Συγκεκριμένα, το ανώτατο αυτό όριο επιτρέπει να αποκλειστεί η ίδρυση από μια επιχείρηση μιας εγκατάστασης σε ενισχυόμενη περιοχή, της οποίας αποκλειστικός στόχος είναι να αποκτήσει άυλα περιουσιακά στοιχεία και στη συνέχεια να επωφεληθούν από αυτά άλλες εγκαταστάσεις, περιλαμβανομένων και εκείνων που είναι εγκατεστημένες εκτός ενισχυόμενης περιοχής.

Η προϋπόθεση του σχεδίου κοινού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση ενίσχυσης, σύμφωνα με την οποία τα περιουσιακά στοιχεία (ενσώματα και άυλα) πρέπει να παραμένουν τουλάχιστον επί τριετία μετά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης που λαμβάνει την ενίσχυση, εκτός και αν αντικατασταθούν από περιουσιακά στοιχεία ίσης ή μεγαλύτερης αξίας, δεν μπορεί από μόνη της να αποτρέψει τον κίνδυνο κατάχρησης. Η διάταξη αυτή, στο μέτρο που μπορεί να ελεγχθεί η εφαρμογή της, διασφαλίζει ότι το περιουσιακό στοιχείο θα χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης που έλαβε την περιφερειακή ενίσχυση. Ωστόσο δεν αποκλείει τη χρησιμοποίηση των σχετικών με τα άυλα περιουσιακά στοιχεία δικαιωμάτων σε άλλες εγκαταστάσεις, περιλαμβανομένων και εκείνων βρίσκονται εκτός ενισχυόμενων περιοχών.

Προκειμένου να περιοριστεί όσο το δυνατόν περισσότερο ο κίνδυνος κατάχρησης των ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων, επιτρέποντας παράλληλα τον συνυπολογισμό ορισμένων δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων στη βάση υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών, φαίνεται ότι είναι απαραίτητο να συνδεθούν οι ενισχύσεις υπέρ των άυλων επενδύσεων με την υλοποίηση επενδύσεων σε ενσώματα στοιχεία, όπως για παράδειγμα εξοπλισμοί και κτίρια, προκειμένου να μπορούν να εφαρμοστούν οι παρεκκλίσεις περιφερειακού χαρακτήρα που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης ΕΚ.

Όσον αφορά το γεγονός ότι για τις ΜΜΕ οι δαπάνες αυτές είναι ήδη επιλέξιμες χωρίς ανώτατο όριο, είναι σκόπιμο να ληφθεί υπόψη ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις, λόγω των τυπικών γι' αυτές προβλημάτων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, πρέπει να αποκτούν άυλα περιουσιακά στοιχεία συχνότερα απ' ό,τι οι μεγάλες επιχειρήσεις, αντί να αναπτύσσουν νέες τεχνολογίες εφαρμόζοντας δικά τους προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης. Με την έγκριση του κοινοτικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η Επιτροπή θεώρησε ότι τα πλεονεκτήματα του επιδιωκόμενου στόχου για την προώθηση της καινοτομίας για τις ΜΜΕ υπερτερούν έναντι των μειονεκτημάτων που απορρέουν από τον κίνδυνο κατάχρησης. Σε κάθε περίπτωση είναι σκόπιμο να επισημανθεί ότι, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους των ΜΜΕ, ο κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού που προκαλείται από ενδεχόμενη κατάχρηση των ενισχύσεων είναι περιορισμένος.

Τέλος, πρέπει να εξεταστεί εάν, λόγω της έλλειψης ικανότητας καινοτομίας των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες σε ιδιαίτερα μειονεκτικές περιοχές, όπως στα νέα γερμανικά ομόσπονδα κράτη, ο χωρίς ανώτατο όριο συνυπολογισμός των δαπανών απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων στη βάση υπολογισμού των ενισχύσεων σε ενισχυόμενες περιοχές σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

([14]) Βλέπε υποσημείωση 13.

Επιπλέον, σε κάθε περίπτωση πρέπει να επισημανθεί ότι η Επιτροπή προβλέπει στις περιοχές αυτές μια προνομιακή μεταχείριση όσον αφορά τις ενισχύσεις: όσον αφορά τη βάση υπολογισμού, επιτρέπει υψηλότερες εντάσεις ενισχύσεων για τις αρχικές επενδύσεις καθώς και, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ενισχύσεις λειτουργίας· εξάλλου, κρατικές ενισχύσεις υψηλότερης έντασης δύνανται να χορηγηθούν υπέρ σχεδίων έρευνας και ανάπτυξης. Επομένως, δεν φαίνεται σκόπιμο να προβλεφθεί άλλη βάση υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών από εκείνη που εφαρμόζεται για τη χορήγηση ενισχύσεων εκτός των ενισχυόμενων περιοχών, σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 3 στοιχείο α). Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στις περιφέρειες αυτές, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα προαναφερόμενα επιχειρήματα σχετικά με την επέκταση της βάσης υπολογισμού και τους σχετικούς κινδύνους στρέβλωσης του ανταγωνισμού, την έλλειψη συγκρισιμότητας μεταξύ των ορισμών των άυλων επενδύσεων που μπορούν να περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της δικαιούχου επιχείρησης, την αντιστάθμιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και τον κίνδυνο κατάχρησης από τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων υπέρ των άυλων επενδύσεων.

Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η κατάργηση της ρήτρας αποκλεισμού που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις υπέρ της απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων για τις μεγάλες επιχειρήσεις, η οποία προβλέπεται στο 25ο πρόγραμμα-πλαίσιο του σχεδίου κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης», δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η προβλεπόμενη από τη Γερμανία στο 25ο πρόγραμμα-πλαίσιο του σχεδίου κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης» (25ο πρόγραμμα-πλαίσιο) κατάργηση της ρήτρας αποκλεισμού που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις υπέρ της απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων, στο μέτρο που πρόκειται για επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια ορισμού των ΜΜΕ, δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η Γερμανία δεν δικαιούνται να εφαρμόσει το προβλεπόμενο 25ο πρόγραμμα-πλαίσιο.

Άρθρο 3

Η Γερμανία θα ενημερώσει την Επιτροπή, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, σχετικά με τα μέτρα που έχει λάβει για να συμμορφωθεί προς αυτήν.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 6 Μαΐου 1998.

Για την Επιτροπή
Karel VAN MIERT
Μέλος της Επιτροπής